

Giòng Máu Kiều-Hùng Tiêu-Son

Khánh Dương

Ài địa đầu Nam Quan qua bao nhiêu thời đại đều là chiến trường đẫm máu. Thời đại Tiêu Sơn (Tiền Lê và Lý) đã hai lần đánh bại quân Tống nơi đây. Chiến tích còn ghi lại trên núi Đầu Qùy. Danh tướng khai quốc công thần nhà Minh, Liễu Thăng cũng bị Lê Thái Tổ chém đầu tại chiến trường này.

Du khách đến vùng đất này, nhìn cảnh rừng thiên sông núi cũng chạnh lòng nhớ đến công nghiệp của tiền nhân. Tiếng thông reo vi vút như tiếng xung phong vang dội của quân Trần, Sát .. A .. Đất Tiếng suối đổ âm âm, tung sóng nước trắng xoá trên các gành đá như vó ngựa Tiêu Sơn đang xung trận truy sát Tống quân.

Vùng đất linh kiệt còn để lại muôn đời câu nói kiêu hùng của Trần Bình Trọng, “Thà làm quỷ nước Nam còn hơn làm vua xứ Bắc”. Vùng đất Ái Nam Quan dính liền đến công nghiệp của nhà Tiền Lê và nhà Lý, gọi chung là thời đại Tiêu Sơn. Nhân chuyện công đất của bè lũ vô thần hèn nhát CS, xin cống hiến các bạn câu chuyện về một gia tộc đã ba đời tận trung bảo vệ Ái Nam Quan.

Thời thế tạo anh hùng, thời tao loạn nảy sanh anh tài. Những người có tài dẫu có trốn nơi rừng núi hay là nơi ruộng vườn cũng bị lôi kéo vào các cuộc tranh đấu. Chỉ hơn 50 năm sau khi vị hoàng tử cuối cùng nhà Lê là Lê Long Chi bãi giáp quy triều, các hậu duệ Tiền Lê lại xa rời ruộng vườn mà tiến thân vào quan trường, nghiệp võ. Đến cuối đời nhà Lý, thì đoàn quân hậu duệ của nhà Tiền Lê đã trở nên một trong ba thế lực hùng mạnh nhất vào thời tao loạn này. Đoàn quân họ Lê theo nguyện vọng của toàn dân mà ủng hộ nhà Trần lên ngôi.

VN thời nhà Trần quân lực hùng hậu chia làm ba đoàn quân. 10 vạn kỵ binh Tiêu Sơn gồm các hậu duệ nhà Tiền Lê do thượng tướng Lê Phúc Lương chỉ huy, thủy binh Đông Á do Hưng Đạo Vương, Trần Quốc Tuấn và các thân vương chỉ huy, và bộ binh tổng trừ bị tại Nghệ An, gồm các đệ tử môn phái Việt Nữ do chương môn Phạm Ngũ Lão lãnh đạo.

10,000 kỵ binh Tiêu Sơn do thượng tướng Lê Phúc Lương làm thống soái gồm hầu hết các hậu duệ nhà Tiền Lê và các đệ tử của 72 ngôi chùa Tiêu Sơn. Con trai thứ của ông, Lê Phúc Tần mới 17 tuổi cũng đã làm Ngự Tiền Phó Đô Thống, chỉ huy 1 vạn ngự lâm quân bảo vệ vua Trần Thái Tông, Trần Cảnh. Lê Phúc Tần là cận tướng lúc nào cũng cạnh bên nhà vua. Vị tướng quân trẻ tuổi này với đường kiếm Tiêu Sơn lúc 16 tuổi đã đoạt Võ Trạng Nguyên.

Nhà vua đầu tiên nhà Trần lên ngôi do một thủ đoạn chính trị của Thái Sư Trần Thủ Độ. Ông là chồng của nữ hoàng Lý Chiêu Hoàng. Vị nữ hoàng nhà Lý nhường ngôi cho chồng lập nên nhà Trần. Sau Chiêu Hoàng mãi không có con, nên bị Trần Thủ Độ hạ xuống làm công chúa và giam tại lãnh cung. Sử gia VN cũng như Tàu hầu như không ghi chép gì về cuộc đời và số phận hẩm hiu sau này của vị nữ hoàng nhà Lý.

Lúc mới lên ngôi, nhà vua trẻ tuổi bị Thái Sư Thủ Độ chèn ép đủ điều. Thái sư mới thực sự là vua nước Việt thời đó. Ba đoàn quân Việt đều sợ hãi và chán ghét tánh độc ác của Thủ Độ nhưng tất cả đều hết lòng với anh quân Trần Cảnh. Việc đưa Lê Phúc Tần về chỉ huy Ngự Lâm Quân cũng là

trong kế hoạch cân bằng quyền lực trong triều của vua Trần.

Mặc dù thái sư Trần Thủ Độ không ngừng tìm cách tước quyền, đoàn quân Tiêu Sơn càng ngày càng lớn mạnh, cai quản ải địa đầu vùng đất từ Nam Quan đến ải Chi Lăng. Quân Mông Cổ nhiều phen thăm dò thử sức đều bị thảm bại. Kỵ binh Mông tỏ ra không hữu hiệu trên chiến trận rừng thưa và đồi núi. Do đó trong trận xâm lăng lần thứ nhất, quân Mông không tập trung quân tiến qua ngõ Nam Quan. Thủy binh Mông Cổ từ biển tiến vào chiếm vùng hữu ngạn sông Hồng.

Vua Trần Cảnh trẻ tuổi tài ba lại là dũng tướng. Trong trận đánh với Mông Cổ lần đầu, nhà vua chính mình chỉ huy 30,000 quân dân trận đánh với 20,000 kỵ binh Mông Cổ tại hữu ngạn sông Hồng. Chủ lực quân Việt là 10,000 kỵ binh Tiêu Sơn từ Nam Quan trở về. Chính nhà vua nhiều lần xung trận chém đầu tướng địch trên lưng ngựa. Tuy quân Việt dũng cảm chiến đấu, nhưng kỵ binh Mông Cổ quả thật không hổ danh là đoàn quân vô địch. Quân Mông đánh bại quân Tiêu Sơn, chém chết thượng tướng Lê Phúc Lương tại trận và truy sát vua Trần.

Tình thế vô cùng hỗn loạn, vua Trần chạy được xuống một chiến thuyền vượt sông Hồng dưới hàng vạn mũi tên truy sát. Cận tướng Lê Phúc Tồn một tay dùng mộc che cho nhà vua một tay chém giết các quân Mông leo lên tàu tập kích. Các mũi tên bắn gần xuyên qua mộc gỗ đâm vào người vị tướng trẻ trung thành nầy như là lông nhím, máu nhuộm cả chiến bào.

Khi chiến thuyền ra xa khỏi tầm bắn quân Mông thì trên thuyền chỉ còn nhà vua và cận tướng Lê Phúc Tồn sống sót. Trong trận này, 4 Vạn Phu Trưởng quân Mông bị chém chết dưới đường gươm Tiêu Sơn của tiểu tướng Lê Phúc Tồn. 1,000 ngựa lâm quân đều kiêu dũng vị quốc vong thân. Vị cận tướng trung thành của nhà vua hoàn tất sứ mạng bảo vệ nhà vua trong cơn hiểm nghèo và đã chứng minh sự trung thành của đoàn quân Tiêu Sơn.

Quân Mông tràn xuống các chiến thuyền vượt sông truy kích, quyết bắt sống vua Việt. May sao vị hoàng đệ nhà vua, Trần Nhật Duật kịp thời mang 5000 thủy binh đến và tiêu diệt tất cả các chiến

thuyền quân Mông. Cả thắng, Trần Nhật Duật đổ bộ quân lên hữu ngạn sông Hồng, hội quân với bộ binh Việt còn tử chiến, phản công truy kích quân Mông phải lùi quân hơn 10 dặm. Trận chiến kết liễu, quân Việt bị tổn thất trầm trọng, cả đoàn kỵ binh Tiêu Sơn dũng mãnh hoàn toàn bị tiêu diệt. Trận địa chiến tại đồng cỏ quả thật là sở trường của kỵ binh Mông Cổ. May mắn là thủy binh và hạm đội Mông còn thô sơ, nên quân Việt mới có cơ hội phản công.

Sau khi quân Mông thua, rút về nước, vua Trần luận công ban thưởng. Người được công cao nhất là tiểu tướng Lê Phúc Tồn, lúc đó mới 19 tuổi. Ông được phong chức Đô Thống, Trung Nghĩa Hầu, thay cha chỉ huy vùng đất Nam Quan. Hơn thế, vua nhà Trần còn đem bà nữ hoàng mất ngôi, Lý Chiêu Hoàng, gả cho vị tiểu tướng trung thành nầy. Trung Nghĩa Hầu, Lê Phúc Tồn cùng công chúa Lý Chiêu Hoàng và các hậu duệ Tiên Lê về trấn thủ biên cương.

Sự kiện Lý Chiêu Hoàng trấn thủ Nam Quan làm các phần tử trung thành với nhà Lý từ các ruộng vườn, rừng núi trở về đầu quân. Nhờ vậy không lâu đoàn quân Tiêu Sơn lại trở nên hùng mạnh làm bá chủ một phương trời. Công chúa Chiêu Hoàng quả nhiên là cấp lãnh đạo tài ba, đó là lý do tại sao vua Lý Hiến Tông ngày xưa chọn bà lên ngôi vua. Rất tiếc là ngày xưa thiên hạ trọng nam khinh nữ, nên bà không trở được tài năng. Khi trấn thủ Nam Quan, bà đã giúp chồng xây dựng một cánh quân dũng mãnh và bình định một vùng đất khô cằn thành nơi tự lập trù phú.

Tuy lớn tuổi hơn chồng nhưng hai người sống hạnh phúc. Các hậu duệ của hai họ Lê Lý cũng vì hạnh phúc của hai chủ tướng mà sát cánh xây dựng quân Tiêu Sơn trở nên hùng mạnh. Bà Chiêu Hoàng quả thật hiếm muộn, mãi khi đã đến tuổi tứ tuần bà

mới sanh được một con duy nhất là con trai, tên Lê Phúc Trọng. Khác với các hầu tước đương thời, Lê Phúc Tần đã phá chế độ đa thê. Ông ta chỉ có bà Chiêu Hoàng là vợ. Tư tưởng cách mạng của ông thời đó làm nhiều người chán ghét. Các quan trong triều tìm đủ cách để hại ông. Bà Chiêu Hoàng cũng là đề tài dèm pha, ai cũng sợ ngày nào đó bà phát quân Tiêu Sơn lấy lại thiên hạ họ Lý. Nhưng may mắn là vua Trần là anh quân, hết lòng bảo vệ vị cận tướng và bà vợ cũ. Nhà vua đã từng nói: “Non sông gấm vóc không thuộc về ai, mà thuộc toàn dân”. Nhà vua quả thật là nhà cách mạng dân chủ đầu tiên của VN.

Khi Lê Phúc Trọng chỉ có 2 tuổi thì quân Mông lại kiếm cớ xâm lăng Việt Nam, tướng Lê Phúc Tần được cử làm sứ giả sang Tàu. Nhiệm vụ của ông làm cuộc ngoại giao, trong đó VN chịu 3 năm cống hiến một lần. Nhà Nguyên bên Tàu ngoài mặt tỏ ra bằng lòng hoà ước, bên trong vẫn tập trung lực lượng chờ cơ hội tiến quân. Nhận thấy Lê Phúc Tần là nhân tài xuất chúng, lại là chủ quân Tiêu Sơn, quân Mông chiêu dụ ông phản nước với lời hứa sẽ lập lại nhà Lê, nhưng ông quyết liệt từ chối. Dù mãi, hăm dọa mãi không được, vua Tàu tức giận kiếm tội và đem ông ra chém đầu. Người Mông Cổ tục lệ tôn trọng các sứ thần, chưa bao giờ họ giết các sứ thần. Việc chém đầu Lê Phúc Tần là một nghi vấn trong lịch sử Trung Hoa. Ông phải là kẻ có tài năng xuất chúng làm quân Mông sợ hãi mới giết đi trừ hậu họa.

Trái với những lần khác, khi nghe được tin dữ vua Trần vội ra lệnh tướng Nguyễn Khoái đem quân ngày đêm chiếm Nam Quan. Có lẽ nhà vua biết rõ bà Chiêu Hoàng sẽ xuất quân Tiêu Sơn trước trả thù chồng sau chiếm lại giang sơn. Nước Việt lại một lần nữa sắp lâm cảnh nòi da sáo thịt nội loạn tang tóc. Quân Tàu quả thật có kế hoạch vô cùng độc ác, khiến quân Việt cắn xé nhau rồi sẽ tấn công đồng hoá. May mắn thay bà Chiêu Hoàng vì non sông

gấm vóc và vì cảm động trước tư tưởng dân chủ của nhà vua, bà giao con lại cho cận tướng và bỏ đi mất. Từ đó không còn ai biết bà ở đâu. Có tài liệu lịch sử dẫn chứng là bà được một cận tướng của thái tử Lý Long Tường đón về vùng đất thuộc Bắc Hàn ngày nay.

Thương tiếc người cận tướng mà hai đời đã hy sinh cho quốc gia, vua Trần nhận Lê Phúc Trọng làm con nuôi, phong chức hoàng tử và đổi tên thành Trần Bình Trọng, nối nghiệp cha mẹ và ông nội trấn thủ ải Nam Quan. Hoàng tử Trần Bình Trọng từ nhỏ đã to lớn sức mạnh như hùm beo, cũng như cha ông ngày trước, ông đoạt chức võ trạng nguyên. Trong thời vua Trần Thái Tông không ai có thể chịu nổi vị tiểu hoàng tử này vài hiệp. Ông được gọi là tiểu Hạng Võ, chuyên dùng đại đao. Trong một trận chiến với quân Mông tại biên giới, tiểu tướng dùng đại đao chém tướng địch và con ngựa thành hai khúc. Có lần hoàng tử một ngày giết chết 27 danh tướng Mông Cổ. Trong trận đó có lần ông dùng cương ngựa kéo ngựa lên thẳng và hạ xuống thật mạnh, vó ngựa đập bể hông tướng địch chết tại trận.

Khi quân Mông xâm lăng VN lần thứ hai, 20,000 quân Tiêu Sơn hùng mạnh của ông hết lòng chống giữ biên thủy, không nhường giặc một tấc đất. Sau vài trận thư hùng, kỵ binh Tiêu Sơn đã trả được mỗi hận, tiêu diệt đoàn quân xâm lăng. Một trong ba cánh quân xâm lăng của quân Mông đã bị danh tướng Trần Bình Trọng tiêu diệt, không còn khả năng tiến quân.

Lấy kinh nghiệm thất bại lần đầu, quân Mông bỏ ra nhiều năm xây dựng hạm đội hùng mạnh, vượt xa hạm đội Đông Á của VN.

Nhờ sức mạnh hải quân, quân Mông một lần nữa theo ngã sông chiếm vùng hữu ngạn sông Hồng, uy hiếp Thăng Long. Vua Thái Tông và triều đình phải xuống tàu di tản vào Thanh Hoá, Nghệ An. Quân Mông chuẩn bị tiến quân qua sông Hồng xâm chiếm vùng đồng bằng. Tình thế nguy kịch đến độ vua Trần đã định đầu hàng giặc để bảo vệ con dân.

Để tạm thời giải tỏa áp lực, hoàng tử Trần Bình Trọng được lệnh mang quân Tiêu Sơn từ ải Nam

Quan về tấn công Hung Yên, phá bộ tư lệnh quân Mông và làm chậm bước tiến quân thù, để quân Việt đủ thời gian hội quân tái phối trí. Mặc dù đã phá tan quân Mông ở ải Nam Quan, nhưng quân Tiêu Sơn cũng bị hy sinh rất nhiều, quân lực không còn đến một nửa. Biết người biết ta, hoàng tử Trần Bình Trọng biết hy vọng chiến thắng mỏng manh, nhưng ông can đảm mang 8000 quân đánh địch.

Sau ba tháng tử chiến với quân địch đông hơn gấp 5 lần và gây nỗi kinh hoàng cho quân Mông, quân Tiêu Sơn thế cùng chỉ còn chưa tới 2000 quân tìm đường rút lui về Nam Quan, nhưng phía bắc đã bị quân Mông bao vây. Hoàng tử Trần Bình Trọng mở đường máu rút về sông Lô để hội quân với đô đốc Trần Nhật Duật. Không may quân Tiêu Sơn sa vào ổ phục kích, sau cả đêm tử chiến Trần Bình Trọng và hơn 800 quân sống sót bị bắt sống.

Hoàng tử Thoát Hoan của quân Mông tìm hiểu và biết rõ gia tộc nhà Tiền Lê và Lý. Thương tiếc tài năng, nên có ý tha Trần Bình Trọng và quân Tiêu Sơn. Hoàng tử Thoát Hoan nói với Trần Bình Trọng rằng:

- Ông có muốn là vua nước Nam không?

Trần Bình Trọng khẳng khái trả lời:

- Tôi xin được chết để tận trung.

Thoát Hoan trầm tư suy nghĩ, sau cùng nói:

- Tôi phong ông làm vương xứ Bắc, mãi mãi không bắt ông chinh Nam. Ông có bằng lòng không?

Trần Bình Trọng trả lời một câu đã được lưu truyền ngàn đời:

- Tôi thà làm quỷ nước Nam còn hơn làm vương đất Bắc.

Hoàng tử đã vị quốc vong thân, 800 quân Tiêu Sơn cũng theo gương chủ tướng mà ngựa cỏ chịu chém chứ không ai hàng giặc.

Chiến công của hoàng tử Trần Bình Trọng và các dũng sĩ Tiêu Sơn thật là vĩ đại. Không phải vì họ đã tiêu diệt gần một nửa chủ lực quân Tàu, mà vì sự kiêu hùng bất khuất của họ đã mang lại nỗi kinh hoàng cho quân địch. Sau khi các dũng sĩ Việt Nam ngựa cỏ chịu chém không hàng địch, quân Tàu giao động sợ hãi. Lợi dụng tình thế đã chín mùi, Hưng Đạo Vương tung bộ binh tổng trừ bị, Việt Nữ môn do chương môn Phạm Ngũ Lão chỉ huy, từ Nghệ An ngày đêm tấn công. Quân Tàu không đánh đã tan đạp lên nhau mà chạy. Máu chảy thành sông, thân chất thành núi. Thoát Hoan trốn về được biên giới còn chưa đến 10,000 tàn quân. 30,000 quân chủ lực Mông Cổ và 40,000 quân Lương Quảng đã phơi thây trong trận xâm lăng điên cuồng lần thứ hai.

Hoàng tử Trần Bình Trọng tên thật là Lê Phúc Trọng cùng các dũng sĩ Tiêu Sơn vị quốc vong thân, da ngựa bọc thân quả thật không hổ danh giòng máu kiêu hùng Việt Nam. Ông mãi mãi sống trong lòng dân Việt. ✨

THƠ HỘI NGỘ

Xa nhau gần bốn chục niên
 Hôm nay gặp mặt hàn huyền bạn bè
 Nửa đời thám thoát trôi nhanh,
 Nhìn nhau những tưởng năm nào trường ta,
 Không gian dù có cách xa
 Hàng ngàn dặm nữa ngăn sao ta về
 Về đây Texas, Georgia,
 Canada lạnh giá, Washington xa vời
 Ta về tìm lại nụ cười
 Những câu chuyện tếu của ngày hàn vi,
 Ta về tìm lại những thì
 Những giây phút đẹp của đời sinh viên,
 Ta về trò chuyện triền miên,
 Cho vơi nỗi nhớ nửa đời cách xa,
 Tiếc rằng thiếu bạn quê nhà,
 Đời người đã mất chẳng còn nơi đây
 Bạn ơi xích lại gần nhau,
 Quên đi cách biệt bỏ bao ty hiềm
 Mai này tản lại bốn miền,
 Để gì có được bạn hiền bên nhau

Quốc Đống, Thu 2003

VỀ HƯU

Được tin ái hữu Nguyễn thúc Minh quyết định về hưu trí vào cuối tháng 12 năm 2003, tôi xin gửi tặng anh bài thơ “Về Hữu” sau đây. Kính chúc ái hữu có những giờ phút thật an nhàn và sung sướng bên gia đình.

Nguyễn Văn Thái, 11-04-03

*Về hưu vui với chữ không
Vui không thiết kế cũng không công trường
Sáng ra hết đi carpool
Bái bai thuốc lá bỏ luôn không ghiền
Chỉ còn một thứ không quên
Cà phê vẫn uống liên miên như trà
Bây giờ về ở Bolsa
Highland phố núi xa xa già từ
Kỷ niệm tiềm ẩn tâm tư
Người xưa, cảnh cũ, nắng mưa vẫn còn*

*Thời gian là bước vàng son
Định cư, lập nghiệp, các con thành tài
Cuộc đời nào có khác ai
Ước mơ toại nguyện thật vui quá chờing
Còn chi nghĩ ngợi lung tung
Tuổi thọ lại đến ăn mừng party
Con đường công chánh mà đi
Lên cao thượng thọ bằng ghi tên mình
Nước non đẹp lắm hữu tình
Sống lâu trăm tuổi ngắm nhìn Việt Nam*

